

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Utenriksministeren

Parlamentarisk leder Dagfinn Høybråten
Kristelig Folkepartis stortingsgruppe
Stortinget
0026 OSLO

Oslo, 27. januar 2011

Diplomatbarns rettigheter

Jeg vises til ditt brev datert 17. januar 2011 vedrørende ovennevnte.

Innledningsvis kan jeg bekrefte at Utenriksdepartementet i 2009 ble kontaktet av Barne-, likestillings- og diskrimineringsdepartementet, (BLD) som ønsket nærmere informasjon om norske myndigheters adgang til å gjennomføre myndighetshandlinger overfor personer som har diplomatisk immunitet. Henvendelsen var foranlediget av kontakt mellom barnevernet og BLD i den samme saken som du refererer til i ditt brev.

Som et resultat av henvendelsen fra BLD ble det i juni 2009 avholdt et møte mellom UD og BLD hvor folkerettslige spørsmål knyttet til den aktuelle sak ble tatt opp. UD gjorde det i dette møtet klart at man overfor personer som nyter diplomatisk immunitet vil være avskåret fra å håndheve loven med de midler som normalt står til rådighet. At tjenestegjørende diplomater og deres familier har immunitet mot mottakerstatens jurisdiksjon, innebærer at den norske stat ikke kan håndheve myndighet overfor utenlandske diplomater og deres familiemedlemmer i Norge uten senderstatens samtykke. Dette gjelder både for politi og barnevern.

Samtidig ble det presisert at også diplomater som har immunitet er forpliktet til å respektere mottakerstatens lovgivning. Selv om norske myndigheter i slike tilfeller ikke kan håndheve loven på vanlig måte, innebærer ikke det at man står uten virkemidler. I dette tilfellet ville et naturlig virkemiddel være å ta opp saken med ambassaden. I den konkrete saken fremkom det imidlertid at jenta ikke ønsket at UD skulle ta kontakt med ambassaden. I tråd med jentas ønske avsto man derfor fra slik oppfølging.

Du legger i ditt brev til grunn at norske myndigheter har tolket folkeretten slik at Wienkonvensjonen om diplomatisk samkvem går foran FNs barnekonvensjon, og ber om en nærmere redegjørelse for hvilke regler som gjelder i slike situasjoner.

Av barnekonvensjonens artikkel 2 følger at stater som er part i barnekonvensjonen skal respektere og sikre de rettigheter som er fastsatt i konvensjonen for ethvert barn innenfor sin jurisdiksjon. Statenes forpliktelser etter barnekonvensjonen gjelder således overfor barn under vedkommende stats jurisdiksjon.

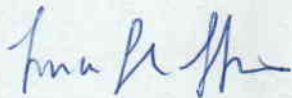
Wienkonvensjonen om diplomatisk samkvem fastslår i artikkel 31 at diplomatiske representanter som hovedregel nyter immunitet mot mottakerstatens jurisdiksjon også i sivile og administrative saker. Ingen av unntakene fra hovedregelen er relevante for denne type saker. Barn av utenlandske diplomater som tjenestegjør i Norge er kun omfattet av Norges forpliktelser etter barnekonvensjonen så langt norske myndigheter har adgang til å utøve jurisdiksjon. På grunn av immunitetsreglene vil, i fravær av samtykke fra senderstaten, norske myndigheter i de aller fleste tilfeller være avskåret fra å iverksette tiltak som ellers ville vært benyttet.

Det følger imidlertid også av Wienkonvensjonen at diplomatisk immunitet ikke unntar diplomaten fra *senderstatens* jurisdiksjon. I likhet med Wienkonvensjonen om diplomatisk immunitet er FNs barnekonvensjon et folkerettslig instrument med tilnærmet universell oppslutning. Det er med andre ord nesten uten unntak de samme statene som er part i begge konvensjonene. I lys av begrensningene i mottakerstatens jurisdiksjon overfor diplomater og de aller fleste senderstaters plikter etter barnekonvensjonen, må senderstaten ta ansvar for å sikre barn av sine utsendte diplomater rettigheter etter barnekonvensjonen.

Det er alltid ille at barn lider, uansett årsak. Vi forventer at diplomater i Norge følger norsk lov. UDs vanlige prosedyre i saker der diplomatisk immunitet står i veien for et ønsket resultat etter norsk rett, er at vi tar dette opp med den aktuelle ambassade og søker å finne egnede løsninger. Denne saken bød på vanskelige avveininger der en til sist valgte å ikke ta en slik kontakt med den aktuelle ambassaden, da det kunne vanskeliggjøre situasjonen ytterligere for jenta. Det er heldigvis meget sjelden at det oppstår dilemmaer av denne typen.

Til slutt vil jeg for fullstendighetens skyld vise til at jenta nå har søkt asyl i Norge som mindreårig enslig asylsøker. Ettersom faren har avsluttet sin tjenestegjøring her og forlatt Norge, har jenta ikke lenger diplomatisk status. Jentas søknad om asyl i Norge behandles på vanlig måte.

Med vennlig hilsen

Jonas Gahr Støre

Kopi: Statsministerens kontor